

Junckera nechce britský premiér Cameron a ani holandský premiér Rutte.

ECB sa pohrala s úverovými programami, ale žiaden ďalší zásadný krok neprišiel.

Gazprom v Bulharsku pracuje na plynovode Južný prúd, ktorý by mal obchádzať Ukrajinu.

Dobry zly krok. Hollandeho poradkyňa. Traja premiéri.

Správy z Európskej únie tento týždeň opäť zaplňali najmä náhovačky o to, kto bude novým prezidentom Komisie, alebo skôr o to, či ním bude Jean-Claude Juncker. Ten má kufré zbalené už od volieb, ale (ním) očakávaný hladký presun na vyhriatu stoličku de facto šéfa Únie sa mu skomplikoval vďaka odporu časti jeho frakcie, konkrétne britského premiéra Camerona a holandského premiéra Rutteho.

Politickou šachovou hrou okolo človeka, ktorého väčšina Slovencek ani nepozná, sme sa zaoberali v predchádzajúcich dvoch číslach Budiž Euro!, takže nateraz stačí. Dá sa však čakať, že to bude evergreen najbližších týždňov. Udalosťou číslo jeden však minulý týždeň bol krok ECB. Tá na svojom minulotýždňovom zasadnutí znížila kľúčové úrokové miery, pričom úrok na depozity klesol až na zápornú hodnotu. S takým ničím majú krátku historickú skúsenosť prakticky len švédská a dánska centrálna banka. Tento krok sa do značnej miery očakával a okrem mediálneho humbuku a zápisu v knihách rekordov neprinesol do ekonomickej reality žiadne revolučné efekty.

ECB sa popri tom pohrala s úverovými programami, ale žiaden ďalší zásadný krok, konkrétne kvantitatívne uvoľňovanie, neprišiel. Šéf ECB ale na tlačovej konferencii prízvukoval: „Ešte sme neskončili!“ Reakcie na tento krok boli zmiešané a dali sa tušiť. Kým francúzsky prezident Hollande toto rozhodnutie privítal, nemecký šéf financií Wolfgang Schäuble bol podstatne zdržanlivejší. „Úroková miera nie je dlhodobým riešením.“ Šéf Európskej bankovej federácie Robert Priester k tomu povedal, že zníženie úrokovej sadzby nevnímajú ako efektívny nástroj na zvýšenie úverovania v ekonomike. Aj nemecké médiá sa chytili a prvé stránky obsadili články o hroziacej chudobe dôchodcov, ktorým sa nezhdnocujú úspory. Zástupca šéfa strany CDU Michael Fuchs označil zníženie úrokov za významne rizikový postup, no ekonomický výbor strany to považuje za dobrý krok. No aj tu je vidieť strategické myslenie. Vyzdvihli ho najmä ako pomoc exportom krajín juhu, dúfajúc, že tak klesne politický tlak na nemecké obchodné prebytky (ktoré podľa európskych politikov môžu za to, že južanský export nikto nekupuje). Aspoň Clemens Fuest z ekonomického inštitútu ZEW upozornil na riziko, o ktorom väčšina svorne mlčí – ultra nízke úrokové sadzby sú skvelým vyšliapnutím k vytvoreniu novej bubliny.

Svoju chvíľku malo v EÚ tento týždeň aj inak nenápadné Bulharsko. Gazprom v krajine pracuje na plynovode Južný prúd, ktorý by mal z juhu obchádzať Ukrajinu. EÚ už v minulosti nad týmto projektom frflala, pretože porušuje európsku legislatívu, podľa ktorej dodávateľ a prevádzkovateľ siete nemôžu byť tá istá firma, čo Gazprom je. Vzhľadom k situácii na Ukrajine sa tlak Bruselu na Sofiu zosilnil a tá práce na plynovode pozastavila. Minister energetiky Stojnev to však považuje len za dočasné opatrenie a tak náhovačky s Bruselom budú určite ešte pokračovať.

Portugalsku bola zablokovaná tranža pôžičky vo výške 2,6 miliardy eur kvôli súdom zastavenej reforme platov v štátnej správe. Portugalská ministerka financií to ale nepovažuje za problém, rozpočet vraj dokázu utiahnuť aj bez týchto peňazí. V Grécku zase prišlo k prekopaniu kabinetu. Odchádza známa tvár druhej fázy gréckej krízy,

Hollande si za ekonomickú poradkyňu vybral bývalú šéfeconomku Bank of America.

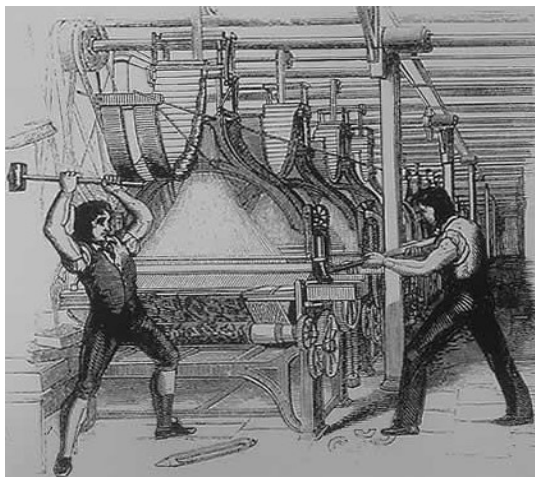
Západnú Európu obehli štrajky taxikárov. Protestovali proti mobilnej aplikácii.

minister financií Yannis Stournaras. Neodchádza však ďaleko, stane sa šéfom gréckej centrálnej banky.

Ku zmenám sa odhodlal aj francúzsky prezident Hollande, ktorého popularita v krajine sa čoraz viac približuje číslam podobným úrokovej miere ECB. Pochlupil sa, a za ekonomickú poradkyňu si vybral Laurence Boone, šéfeconomku Bank of America, a najmä známu kritičku jeho doterajších ekonomických krokov. Len pred dvoma týždňami zverejnila článok s názvom Zastavte tú masakru!, pričom masakrou myslela práve Hollandeho ekonomické riešenia. Nečakajte však nič „nefrancúzsky“ radikálne. Boone presadzuje väčšiu integráciu, vrátane kontroly rozpočtov Bruselom, spoločných európskych daní, či európskeho poistenia v nezamestnanosti. Jedinou výnimkou je jej volanie po bankrotoch krajín, ktoré nezvládnu svoje verejné financie. No len aby s tým nemusela začať doma!

Hollandeho popularita padá, ale hlavný rival jeho socialistov, strana UMP, na tom nie je dva krát lepšie. Po čerstvom finančnom škandále sa vedenia strany chopilo trio bývalých premiérov Francois Fillon, Jean-Pierre Raffarin a Alain Juppe. Strana je však vnútorne čoraz viac rozvrátená a bombastický návrat Sarkyho začína byť otáznym.

Západnú Európu pred pár dňami obehli štrajky taxikárov. Ne protestovali proti škrtom, novým reguláciám, či násiliu pasažierov. Protestovali proti mobilnej aplikácii. Aplikácia Uber umožňuje bežným vodičom a odvezenia chtivým ľuďom spárovať sa pomocou mobilných telefónov. To prirodzene nehrá taxikárom do kariet. Fyzické útoky na autá, ktoré podozrievali z toho, že vezú pasažiera, pripomínali útoky Ludditov. Tí v 19. storočí v Británii ničili tkáčske stroje, ktoré vinili z toho, že im berú prácu. A podobne ako Ludditi, aj taxikári majú pramalú šancu zastaviť nové technológie. Niektoré vlády sa im v tom snažia pomôcť – známy je prípad Francúzska, kde prikázali „kvázi“ taxikárom čakať 15 minút pred tým, ako pasažier nastúpi, Španielsko zase prislúbilo mastné pokuty tomu, kto bude rozvážať ľudí bez taxikárskej licencie. Ku cti európskej Komisarčky pre digitálne technológie Neelie Kroes slúži, že protesty odsúdila. „Nemôžeme na tieto výzvy reagovať ignoráciou, štrajkovaním alebo zákazom. Disruptívna technológia je dobrá vec. Niektoré pracovné miesta zaniknú, iné zase vzniknú.“

Ak si myslíte že nie, pouvažujte nad tým pri budúcej ceste drožkou.

Martin Vlachynský
12.6.2014